

[Forsvarsministeren]

der kan gøre det muligt for NATO at give afkald på førstebrugsoptionen på grundlag af en kontrollerbar international aftale, sådan som det fremgår af den dagsorden, folketinget vedtog den 3. maj.

Vi må imidlertid se i øjnene, at dette mål kun kan nås gennem en langsigtet og utvivlsomt også kompliceret proces. Under denne proces vil vi dog til stadighed være fuldt opmærksomme på enhver mulighed, der i det mindste kan mindske afhængigheden af atomvåben. Et middel hertil kan være en forbedring af den konventionelle balance, som for tiden i høj grad er i NATOs disfavør; der kan være tale om aftaler i forbindelse med våbenkontrolforhandlingerne, som regulerer dette misforhold, eller om styrkelse af NATOs konventionelle forsvar, bl.a. gennem udnyttelse af de seneste teknologiske muligheder.

Under alle omstændigheder finder regeringen, at den tætte sammenhæng, som førstebrugsoptionen nu engang har med NATO-strategi, må indgå i enhver vurdering med den allerstørste vægt. Denne strategi, der er vedtaget af NATO-landene i enighed, har hidtil vist sig i stand til at dæmme op for enhver aggression eller trussel om aggression mod alliancens lande.

Regeringen har før sagt, at vi skal være åbne over for behov for justeringer, specielt med hensyn til den måde, hvorpå strategien i praksis føres ud i livet, og den vægtning, der gives dens forskellige elementer.

Det må i den forbindelse heller ikke glemmes, at det ikke er NATO, som truer noget andet land, hverken med konventionelle eller med nukleare våben. NATO har gentagne gange gjort det klart, at alliancen aldrig som den første vil gribe til våben. Den militære magt tages kun i brug, hvis vi udsættes for et væbnet angreb. Jeg er ikke sikker på, at forslagsstillerne helt gør sig dette totale afkald på førstebrug af våben af enhver art klart. Det er imidlertid en utvetydig understregning af NATOs defensive karakter.

Jeg skal til slut gentage, at regeringen finder, at hele spørgsmålet om førstebrug af atomvåben mest hensigtsmæssigt og rigtigst behandles i ad hoc-udvalget om dansk sikkerhedspolitik i den bredere sammenhæng, som det bør ses i, og af den grund kan regeringen ikke tilslutte sig det foreliggende forslag.

Knud Damgaard (S):

Jeg synes nok, at ministeren lidt stærkt understreger de vanskeligheder, der er forbundet med at komme igennem med forslag imod førstebrug, men lad det nu ligge. Socialdemokratiet deler de synspunkter, der er lagt frem i bemærkningerne til beslutningsforslaget. Vi vedstår selvsagt også 3. maj-dagsordenen, hvorefter det pålægges regeringen at arbejde for en international aftale om nej til førstebrug af kernevåben. Da dagsordenen af 3. maj er socialdemokratiets grundlag for arbejdet i det nedsatte ad hoc-udvalg om sikkerhedspolitikken, foretrækker vi, at arbejdet med denne sag inden for den fastlagte procedure for udvalget kan føre til overensstemmelse om tidspunkt og steder for regeringen til at fremlægge denne vigtige del af dagsordenen. Hvis det ikke kan lade sig gøre, kommer vi til at stå i en situation, som også socialdemokratiet må overveje konsekvenserne af. Vi stiller naturligvis op i forsvarsudvalget, når dette beslutningsforslag skal behandles, men jeg vil gerne understrege, at vi faktisk har den opfattelse, at det egentlige udvalgsarbejde om denne sag finder sted i det sikkerhedspolitiske udvalg.

Arne Lund (KF):

Spørgsmålet om førstegangsbred brug af atomvåben og anvendelse af atomvåben i det hele taget hører jo hjemme i en meget bred sikkerheds- og forsvarspolitisk sammenhæng. Det er også i denne sammenhæng, at spørgsmålet er taget op i Dyvigudvalgets rapport, der jo er en udløber af 3. maj-dagsordenen 1984, og det er også i denne brede sammenhæng, spørgsmålet nu behandles i det af folketinget nedsatte ad hoc-udvalg, Knud Østergaard-udvalget, hvis rapport senere vil danne grundlag for en bred debat her i folketinget.

Jeg må derfor på den konservative gruppes vegne karakterisere det foreliggende beslutningsforslag som værende fremsat utidigt, og det er det så meget mere, som der jo er en udvikling i gang takket være de forestående supermagtsforhandlinger i Genève og de overvejelser, der foregår inden for NATO, hvor også dette spørgsmål bliver behandlet, og hvor der fra mange sider – også fra dansk side selvfølgelig – vil blive arbejdet for, at anvendelse af atomvåben undgås både første, anden og tredje gang.